

ΑΠΟ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑΝ

Ο ΒΙΚΤΩΡ ΟΥΓΓΩ... ΠΝΕΥΜΑΤΙΣΤΗΣ!

Ἡ πρώτη ἐμφάνισις τοῦ πνευματιστικῆ «τραπεζιοῦ».— Ὁ Οὐγγὼ καὶ τὰ μυστήρια τοῦ Ὑπερπέραν.— Μία τρέμακτικὴ ἀφήγηση.— Ἡ πρώτη συνεδρίασις...— Ὁ Οὐγγὼ καταλαμβάνεται ἀπὸ τρέμου...— Προσπαθεῖ νὰ ἐξευμενήσῃ τὸν Σαϊκισμὸν καὶ τὸν Αἰσχόλο... Ὁ Οὐγγὼ ἀκούοντας τὸν Θεὸ ἴ...

Ὁλόκληρη ἡ Εὐρώπη, καὶ εἰς τὴν Εὐρώπῃ, ὁ κόσμος ὁλόκληρος σήμερον ἔχει τὴν μυστικὰ τοῦ γὰρ ἓνα πείραμα ποῦ συνίσταται ἐν ἑνὶ τραπέζι πῶς... γυρίζει! Δὲν ἀκούει κανεὶς ἀπὸ παντοῦ παρὰ συζητήσεως γὰρ τὸ μαγικὸν τραπέζακι. Ἀσφαλῶς ὁ Γαλιλαῖος θάρσυνε λιγότερον θάρσυνε ὅταν ἀπέδειξε ὅτι ἢ γὴ γυρίζει γύρω ἀπὸ τὸν ἥλιο... Μάλιστα ὅλ' αὐτά. Ὁ κόσμος ὅλος δὲ θά φώναζε παρά: Τὸ τραπέζακι!...

Ἔτσι ἀρχίζει, κατὰ τὸν Μάϊο τοῦ 1853 ὁ περιήγητος κριτικὸς Ἰουλιὸς Ζανὲν κάποιαν ἐπιφωλλίδα του. Καὶ σὲ τὰς λίγας ἀπὲς γραμμὰς μιὰ ὁλόκληρη οὖρον ἐποχῆ, μιὰ παλὰ κοινωνία, ξαναζητινά.

Γιατὶ πράγματι κατὰ τὸν χρόνον ἐκεῖνον πρωτόκανε μὲ τὸ «τραπέζακι» τὴν ἐμφάνισιν τοῦ ὡς «κοινωνικῆ (κομικῆ μάλ' ὄχι) ἑνασχολίας» ὁ πνευματισμός. Ἡ κοινωνία τῆς ἐποχῆς ἐκεῖνης, περιέργου καὶ ἀνέμελ, ἔσχημν νὰ πιστέψῃ τὸ πᾶν ἢ νὰ τὸ εἰρωνεύῃ ἀλόγητα, ἐδέχθηκε μὲ γέλια τὸν πνευματισμὸν σὴν κοινία του.

Μία ἐκ τῶν «ἰλλουστράτιον» τῆς αὐτῆς ἐποχῆς, μὰς δείχνει κατ' ὁμάδας τριῶν ἢ τεσσάρων, διψήφους κομμικοὺς κυρίους, φορώντας τὸ φρόκιο τους, νὰ εἶνε ἀπορορημένοι ἐν «τραπέζακι» ἢ νὰ θέτουν σὲ κίνησιν ἕνα φηλὸ καπέλλο (ἄλλη πληθὴ, εἶδος «τραπέζακι» καὶ αὐτὴ!). «Ὅλοι αὐτοὶ εἶνε φανεροὶ πῶς διασκευάζουν. Τὸ καινοσχημὸν μυστικοποιεῖς μέσον ἑπικοινωνίας μὲ τὸς νεκρούς, δὲν πᾶρθεν παρὰ ὡς ἕνα «παιχνίδι σαλονιοῦ» ἀπ' τοῦς κομμικοὺς κύκλους. Στὸς καλλιτέχνες ὅμως ἡ ἐπίδοσις τῶν εἰδῶν πολὺ μὴ οὐρανό.

Ἐκεῖ δὲ κυρία ὅπου παρατηροῦμε τὴν μεγάλην ἐπίδοσιν τοῦ πνευματισμοῦ, εἶνε ἐπὶ ἔργον τοῦ Βίκτωρος Οὐγγῶ.

Ὁ Βίκτωρ Οὐγγὼ εἶταν καὶ ἑξοχὴν μυστικοπαθὴς συγγραφεὺς. Ἐπιστεύετο πολὺ ἐν τῷ ὑπερπέραν καὶ ἐνίωθε βαθυὰ μέσα του τὴν ἐφόρον τοῦ ἀγγέλου.

Τὸν τροπὸν αὐτὸν τὸν ἔχει μεταδόσει μέσα ἐν πολλὰ μυστιο-ορθήματα ἢ ποιήματα τού.

Διαβάσει αὐτὸ τὸ ἀπόλοισμα ἀπὸ «Τὴν τελευταίαν ἡμέραν ἐνός καταδικωμένου» καὶ ἂν μορεῖτε μὴν αἰσθανθῆτε καὶ σὲ τὴν οἶον τῆς φρενῆς... Ἡ σκηνὴ αὐτὴ εἶνε ἀνταξία τῶν πρὸ ἡρωϊκῶν σκηνῶν τοῦ «Θεάτρου τοῦ Τρόμου».

«Τὴν σκοινιτῆζαμὲ μὲ τὸ πῶδι, καὶ ὑστερὰ ἀπὸ ἀπὸ μὰς τὴν ξαναἴκωσαν καὶ τὴν στήριξαν πάλι στὸν τοῖχον. Δὲν εἶνε κανένα σημεῖο ζωῆς. Τῆς φωνῆς ὡς αὐτῆ, ἐμεινε ὅμως καὶ πάλι οὐρανό σὲ νῆταν κομφή.

Ὅσο ἀρχίζαμε νὰ χίνουμε τὴν ἠπομονήν μας, καὶ μάντευσε τὸ θυμὸν μὲς ἐπὶ τὸν χρόνον μας. Ἔνας ἀπὸ μὰς μὲν εἶπε :

— Βάλ' τὴς τὸ κερὶ κάτω ἀπ' τὸ πηγουῖν.

Τῆς ἔβαλε τὴν ἀναμένη φλόγα κάτω ἀπ' τὸ πηγουῖν. Τέλος μισάνοιξε τὸ ἕνα τῆς μάτι, ἕνα μᾶτι ἄδειο, θολό, φριχτό, καὶ ποῦ δὲν κοίταζε.

Τράβηξε τὴ φλόγα καὶ φώναξε :

— Ἀ! Τελοσπάντων! Θάπανθης, γρηὰ στρίγγλα! Ποῖ αἶσαι!

Τὸ μᾶτι ξανάκλεισε, σὲ μοναχό του.

— Τώρα πάει πολὺ, κάνουν οἱ ἄλλοι. Ἀκόμα τὸ κερὶ! Ἀκόμα! Τί θά κάνη, θά μιλῇ!

Ξανάβαλε τὴ φωτιά κάτω ἀπ' τὸ πηγουῖν τῆς γρηῆς.

Τότες ἀνοῖξε τὰ μάτια οὐγὰ, μὰς κοίταζε ὄλους μας, τὸν ἕνα ὑστερ' ἀπ' τὸν ἄλλο καὶ ὑστερὰ, σκύβοντας ἀπότομα, ἔσβησε τὸ κερὶ μὲ μιὰ παγωμένη πνοή. Τὴν ἰδίαν στιγμή ἐνοῖσα τρία δόντια κοφτερὰ νὰ μπαίνουν μέσ' ἐπὶ τὸν κρῆμα τῶν χερῶν μου, σὲ οὐρανό.

Βλέπομε λοιπὸν πῶς ὁ Βίκτωρ Οὐγγὼ εἶχε ἦδη μιὰ προδιᾶσει ἐπὶ τὸ μυστήριον. Δὲν εἶνε αὐτὸς ποῦ εἶπε κάποτε τὸ περιήγητον αὐτό, σχετικὸ μὲ τὸ θέατρο :

— Δὲν ἔπαρχει τίποτε πρὸ ἐνδιαφέρον, παρὰ ἐκεῖνον ποῦ γίνεται πῶς ἀπὸ μιὰ ἑρωτικῶν κλεισμένη πόρτα.

Ἦδη, κατὰ τὸ 1838, ὁ Β. Οὐγγὼ ἐπρότεινε στὸν Ζολὴ τὴν ἴδοσιν ἐνός «φανταστικῶν θεάτρου» (καὶ σὴν τὸ σημεῖον ἐγκρῶν γκινιόλ). Τὸ ζήτημα σκόνταψε, λέει ὁ Β. Οὐγγὼ, χάρις σὴν πλῆθος τῶν διευθυντῶν. Κι' ὅμως δὲν ὑπᾶρχει τίποτα ὠραϊότερον ἀπὸ τὸ φανταστικὸ ἀνακατεμένο ἐπὶ ἀνθρώπινο δρᾶμα.

Εἶδαμε λοιπὸν πῶς ὁ Οὐγγὼ εἶταν ἐκ φύσεως ἦδη πραιοτισμῶστος ἐπὶ τὸν ἀφορισμὸν τῶν μυστηρίων τοῦ πνευματισμοῦ. Τότε ἔκανε τὴν ἐμφάνισιν τῆς ἑνὸς κυρία ντὲ Ζιζαρτιν.

Ὁ Οὐγγὼ βρισκόταν ἐξόριστος ἐπὶ Ζέρου. Οἱ πολιτικοὶ ἀγῶνες ποῦ εἶχε διεξαγάγει ἐναντίον τῆς νικηφόρου πλέον αὐ-

τοκρατορίας, οἱ καταδιώξεις, καὶ ἡ πολλὴ ἐργασία τοῦ εἶχαν καταστῶσει ἐξαιρετικὰ νευρικόν.

Ἡ κυρία ντὲ Ζιζαρτιν εἶταν πάλι πῶς πολλὸ ὀρθωτῆρ' δὲν ἔλπιζε νὰ ζῆσῃ ὡς τὸ τέλος τοῦ χρόνου. Ἀπὸ ὅλα τῆς εἶχαν φέρει μιὰ ἐξαιρετικὴν ἰππεριέργου νευρικῆ. Ὁ φόβος τοῦ θανάτου τὴν εἶχε σπρώξει ἐπὶ τὴν παρηγοριὰ ποῦ δίνει ὁ πνευματισμός.

Ὁ Αὐγουστός Βακερὺν, γαμπρὸς τοῦ Οὐγγῶ, διηγήθηκε κάποιον (σὲ τὴν «Ψυχολογία τῆς Ἱστορίας») τὴν πρώτην αὐτῆ συνεδρίασιν τοῦ «τραπέζακι» ὡς ἔξῃ.

«... Ἡ κυρία ντὲ Ζιζαρτιν, καὶ ἕνας ἀπ' τοῦς παρευρισκομένους, ὅποιος ἔπνε, βάλεν τὰ χέρια τους πάνω ἐπὶ μικρὸν τραπέζιν. Περνῶν ἕνα τέταρον τῆς ὥρας : τίποτα. Εἰχάμε ὅμως ὑποσχεθεὶ νᾶχομε ὑπομονή. Μετὰ πέντε λεπτά, ἀκούσθηκε ἕνα ἔλαστρο τρίξιμο ἔβλου. Μπροσῶσε νδαν ἀποτέλεσμα ἐνός ἀθελοῦν κουνήματος κούρασμένου χεροῦ μὲ ὅλ' ὅσον τὸ τρίξιμο αὐτὸ ἐπαναλήθηκε, καὶ ὑστερὰ ἀκολούθησε ἕνα εἶδος νευρικῶν τρεμουλλίσματος, καὶ τέλος ἕνας συκκλονισμὸς ἡλεκτρικῶν. Ἐξήρανα, ἕνα ἀπ' τὰ πόδια τοῦ τραπέζου ἀνασηκώθηκε. Ἡ κυρία Ζιζαρτιν εἶπε :— Εἶνε κανεὶς ; Ἀν εἶνε κανεὶς καὶ θέλει νὰ μὰς μιλῇ, ἄς χτυπήσῃ μὲ φορᾶ. Τὸ πῶδι ξανάπεσε μ' ἕναν ἔξω κρότον.— Κάποιος εἶνε, φώναζεν ἡ κυρία ντὲ Ζιζαρτιν ἐμπρός, κάντε τίς ἐρωτήσεις σας...

Οἱ πρώτες ἐρωτήσεις καὶ ἀπαντήσεις δὲν ἐπέτρυναν καὶ τόσο. Σὲ λίγο ὅμως τὸ τραπέζιν ἔσβησε νὰ κινηθῆται πρὸ νευρικῶν. Ἡ κίνησις τοῦ εἶνε ἐπιτόπου καὶ θεληματικὴ ἐπὶ διαταγῆ. Εἶνε πάντοτε τὸ ἴδιον πνεῦμα παρὸν ; ὥσπινος ἡ κυρία ντὲ Ζιζαρτιν. Τὸ τραπέζιν χτύπησε ὑπὸ φορῆς, ποῦ ὅσιν συμφωνημένην μὲ ὁμίλια, σήμαινε ὅχι.— Ποῖος εἶνε ἐδῶ ; Τὸ τραπέζιν εἶπε τὸ ὄνομα μιᾶς νεκρῆς, ποῦ ἔμενε ζωντανὴ ἐπὶ μνήμην ὄλων τῶν παρευρισκομένων... Εἶταν ἡ πεθαμένη ἀδελφὴ τοῦ Οὐγγῶ.

Ἐδῶ διηγήθηκα δὲν χαροῦσε... Στὴν περίπτωσιν αὐτὴν οὐτε κοροδία ποροῦσε νὰ παραδειχθῇ κανεὶς οὔτε καὶ ἀπάντη. Ὁ ἀδερφός ὡς πρὸς τὴν ἀδερφῆ του ποῦ εἶχε ἔβγει ἀπ' τὸ θάνατον γιὰ τὸν ἑνὸν παρηγορήσῃ ἐπὶ ἐξορία... Ἡ μόννη ἐκλαίγει μιὰν ἀνεκφραστὴν συγκίνησιν βασίλειον ἐπὶς φυξῆς ὄλων. Ἐννοῖωθα καθαρὰ τὴν παρῶσι αὐτῆς ποῦ μὰς εἶχε πάρεϊ τόσο σκληρὰ ἢ κακὴ μοῖρα. Ποῦ βρισκόταν ; ὡς ἀγαπῶσε πάντα ; εἶταν εὐτυχισμένη ; Ἐκεῖνη ἀπαντοῦσε σὲ ὅλα μὰς τὰ ἐρωτήματα, ἢ ἀπαντοῦσε πῶς τῆς εἶταν ἀπαγορευμένον νὰ μὰς δῶσιν ἀπάντησιν. Ἡ νύχτα περῶσε, καὶ μὲνε κει, μὲ τὴν ψυχὴν κερῶμένη ἐπὶ τὸν ὄνομα ὀπτασία. Τέλος, μὰς εἶπε : Ἀντίο! Καὶ τὸ τραπέζιν δὲ κινήθηκε πάλι.

Ἀπ' τὰ λόγια αὐτὰ βλέπομε πῶς τὸ τραπέζακι ποῦ μεταχειρίζονταν τόσο καὶ σήμερον—κατὰ τῆς μακρῆς χειμερινῆς βεγγέρας κυρίως—καὶ σὲ ὅσπια μας, δὲν προσέδουσε καθόλου ἀπὸ τότε ποῦ πρωτόκανε τὴν ἐμφάνισίν του.

Θάξιζεν ἐντοῦτοις νὰ ἐξετάσομε τί σίταση ἐτήρησε κατὰ τῆς πρώτης αὐτῆ συνεδριασίσε ὁ Βίκτωρ Οὐγγὼ.

Αὐτὸ ποῦ εἶνε βέβαιον εἶνε πῶς τοῦ προκάλεσαν μιὰ μεγάλη ἐγκεφαλικὴ συγκίνησιν. Τὸ σίτι ποῦ κατοικοῦσε ἐπὶ τὴν «Μορίν-Τέσσα» εἶταν «στοιχειωμένον». Οἱ ἀνθρώποι τοῦ τόπου λέγαν πῶς εἶχαν δεῖ νὰ περιφέρεται κάποιον φάντασμα, ποῦ ἔκανε ἀκόμα τὴν ἐμφάνισίν του καμμιά φορὰ ἐπὶ γειτονικῆ ἀμμουδιά. Τὸ λέγαν ἡ Λευκὴ Κυρία. Αὐτὴ τῆ Λευκῆ Κυρία ἐκάλεσε πρῶτα ἀπ' ὅλα τὰλλα πνεύματα ὁ Οὐγγὼ ἐπὶ τὸ «τραπέζακι» ποῦ ἔκανε ὅσπιν του.

Ἡ «Λευκὴ Κυρία» παρονομαστῆκε. Μὲ χτύπον τοῦ τραπέζου φροικῶν. Διήλωσε πῶς εἶταν αὐτὴ ἡ ἴδια, μὲ ἀνήθηκε νὰ μιλῇ, δὲν ἠθελε, εἶπε, νὰ ἐξηγηθῇ παρὰ μὲσ' ἐπὶ ὄνομα καὶ σὲ τρεῖς ὑστερ' ἀπ' τὰ μεσάνυχτα. Ὁ Βίκτωρ Οὐγγὼ βόηκε πῶς ἡ ὥρα καὶ ὁ τόπος τοῦ ραντεβου εἶταν πολὺ ἀκατάλληλοι. Προτίμου νὰ μείνη σίτι του καὶ ὄλος ὁ κόσμος ἀκολούθησε τὸ παρεδίγημά του.

Ὁ Οὐγγὼ, μὴ ποροῦντας νὰ κοιμηθῇ, ἄρχισε νὰ ἐργάζεται. Ἐξήρανα ἀκούει τὸν ἑνωτικὸν ἔπνο τοῦ κοροδουνοῦ τῆς ξύπορτας ; ὁ ποιητὴς κοιτάζει τὸ ρολοῖ του, εἶνε τρεῖς ἢ ὡρα. Σίγορα ἡ «Λευκὴ Κυρία» παρῶσθῃ ἐκεῖ. Τὰ πνεύματα εἶνε ἀκριβῆ, εἶπε, μὰ... δὲν κατέβηκε ν' ἀνοῖξῃ. Ἔνας τρέμουσ, ἕνα εἶδος πανικῶν τὸν κρατοῦσε ἀκίνητο. Ὁ τρέμος αὐτὸς ἔμελλε νὰ μὴ τὸν ἐγκαταλείψῃ πιά.

«Ἄλλοτε, λέει ἐπὶ ἡμερολόγιόν του, κοιμόμου ὅσιν ἕνας ἡσοχὸς ἀνθρώπος, τώρα δὲ μπορῶ νὰ πῶσιν ἐπὶ κερῶσθῃ μου ὄλους τρέμου, καὶ ὅσιν ξηπνῶ τὸ πρωὶ νῆσθω ἕνα εἶδος ἐπὶ ὄνομα μου... Ἀκούω πνεύματα νὰ χτυποῦν ἐπὶ τὸν κάμαρά μου μ' ἀ-

Ὁ Βίκτωρ Οὐγγὼ

ΞΕΝΟΙ ΠΟΙΗΤΑΙ

ΘΑ Μ' ΑΓΑΠΗΣΗΣ

Του R. Browning

Θά μ' αγαπήσης όμως ! 'Εγώ θά περιμένω
τόν άνθος τής αγάπης σου » 'ανοίξει μιάν αύγή.
Τό μπουκετάκι πού κρατάς εγώ τώχω δεμένο
μέ λούλουδα πού τάσπειρα τήν ανοίξει στή γή.
Τώρα θά σπείρω σπορικά άπ' τήν δική μου τήν καρδιά
μέσ' στήν δική σου. Και θά δής, άν όχι όλοι οι σπόροι,
μά θά φυτρώσουν μερικοί, γά γίνονν άνθη μ' εύδιά
πού δέν θά τά καταδεχτής σάν πνευματόρα κόρη.
Μ' άν δέν τά κόψεις θά τά ιδείς—ρημάδια του έρωτά μου,
λουλούδια πού στού τάφου μου τήν πλάκα θά σκορπάς,
κι' άφού τά ιδής, θά ξεχαστούν καύμοι και βάσανά μου,
και θ' άψηφώ τών θανάτου γιατί θά μ' αγαπής.

ΞΑΝ ΤΗΣ ΤΟΝ ΦΕΡΑΝΕ ΝΕΚΡΟ

Του Tennyson

Σάν τής τόν φέρανε νεκρό τόν άμορφο πολεμιστή,
δέν σκέβρωσε, δέν έκλαψε, δέν λιγούδησεν αύτή,
κι' ή σκλάβες κροφομίλησαν : Πρόπει γά ξεθυμάνη
μέ κλάμματα και μέ φωνές, άλλως θέ νά πεθάνη.
Κ' ή μιά άρχινα ποιήματα γά τό νεκρό γά λέη,
γιά τή χαμένη νύστη του ή άλλη πικροκλαίει,
φίλο πιστό και τίμιο έχτρο τό λέγει ή άλλη,
μέ εκείνη δέν εδάκρυσε κ' έσκυβε τό κεφάλι.
Σιγά-σιγά πλησίασε μιά σκλάβα τόν νεκρό
και τού νεκρού ξεσέπασε τό πρόσωπο τ' ώχρό
έβλεπε μά δέν έβλεπε εκείνη ή κακομοίρα,
δέν σκέβρωσε, δέν έκλαψε, δέν δάκρυσεν ή χήρα.
Γερόντισσα ή γάνατς της μιά συμφορά προβλέπει
κι' άφίνει τό παιδάκι του πίνω στά γόνατά της
τώρα βροχή καλοκαιριού τρέχουν γά δάκρυσά της:
« Γά σένα, άγόρι μου χρυσό, γά ζήσω ακόμα πρέπει. »

(Από τό 'Αγγλικό) Μεταφράσεις Δ. Στάη

ΜΕΛΩΔΙΕΣ

Του Thomas Moore

"Εία ! γύρε στά στήθια μου, φτωχή μου ελαφίνα,
πού τό κοπάδι σ' άφης πίσω του πληγωμένη,
μυ' σιάζεσαι κι' έδώ θά βρής ότι έχασες, καϊμένη...
"Ελα σγά ! μη σιάζεσαι και σύννεφο κανένα
δέ θ' άμαυρώση τής χαράς τ' άπόρθεσό σου γέλιο
κι' ως γά πεθάνης, δίπλα σου, σάν άγρυπνο μαχαίρι
θά παραστέκη μιά καρδιά κι' ένα αντίκιο χέρι.
"Ελα σέ μέ και δέ ζήτω, δέν προσπαθώ νά βρω
κι' άν έγης ένοχη ψυχή, αυτό δέν μέ τρομάζει
ένα μοιάχα σκεπτομαι, κι' ή σκέψη αύτη μέ σφάζει
όποια κι' άν είσαι, είσαι σύ, ή κόρη πού αγαπώ.
"Όπως και πρώτα ήμουνα γιά σεία τ' άγγελοῦδι
κι' άχώριστοι περνούσαμε ήμέρες έντυχίας
θέλω γά μείνω στά κρυφά, τ' άγγλικό τραγούδι
και τώρα μέσα στις φρικτές ώρες τής άγωνίας.
Μές τή φωτιά άκλόνητος πιστά θή σ' άκλουθήσω
κοί στού κινδύνου τις στιγμές πρώτους εγώ μαζί σου,
άτρωτος, τό κορμί μου άπίδα θά σου στήσω
κι' ως ξεψυχήσω... άρκεί μ' αυτό νά σώσω τή ζωή σου.

Μετάφρ. Τάκη Λιγκέα

τόν τόν κρότο. Πριν άπό δυ' μήνες, πριν ή Λευκή κερία περι-
γράφη τήν ύπαρξή της, δέν είχα αίτους τούς τρόμους, μά τώρα
τόσολογά, νιώθω μιάν άνείλιπτη φρίκη».

«Μιάν άνείλιπτη φρίκη» λέει. Δέν πρόκειται δέ γιά μιá συν-
νθισμένη περιεργεια, ούτε γιά τήν άγωνιώδη προσομή πού
νιώθουν οι μεμονωμένοι διαν πρόκειται νη κάρη τήν εμφάνισή
του ένα πνεύμ. 'Ο Βίτιωρ Ογγώ πιστεύει, πιστεύει σάν τόν
Πασκάλ, στά πνεύματα και στις εκδηλώσεις τους.

Κι' ή έντύπωση τού τρόμου πού ένιωσε κατά τις πρώτες αυ-
τές συνεδριάσεις είταν μοιραίο γά μείνη πάντα ζωηρά μέσα του
και νά νιώθη τήν άνάγκην γά τήν μεταδόση στους άλλους.

'Ο τρόμος του αυτός πρὸς τά πνεύματα, τόν έκανε νά γράψη
τά περισσότερα «θρησκευτικά» του ποιήματα και νά φερῶση πολ-
λούς στίχους σέ ένδοξους νεκρούς, σάν τόν Ζαΐκοπηρ, τόν Μο-
λιέρο, τόν Αισχύλο, γιά νά τους καλοπιάση...

Κατά τήν περίοδον αύτη των συνεδριάσεων μέ τό «τραπε-
ζάκι», παρατηρούνται κι' άλλα φαινόμενα μουσικοπαθείας σόνν
μεγάλον αυτών ποιητή, πού ποτέ άλλοτε δέν τάκανε, μέ τήν
κρίση του και τή γνώση πού είχε τού γελούου.

Γιά παράδειγμα αναφέρουμε πώς φωτογραφήθηκε σέ διάφο-
ρες στάσεις έκδοσεις και έγραψε κάτω άπ' τις φωτογραφίες,
σβαρβάτατα: «'Ο Βίτιωρ Ογγώ άκούοντας τόν Θεό».

(Α.Ρ.)

ΙΔΙΟΤΡΟΠΙΕΣ

ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΜΟΥΣΙΚΩΝ

'Η φιλαρέσκεια τού Χάϋδν

'Ο Χάϋδν κάθε φορά πού έπρόκειτα νά συνθέση τά μουσικά
του έργα, ντυνότανε μέ τά καλύτερα ρούχα του, ζυριζότανε και
έκτένιζε επιμελίστατα τά μαλλιά του. Έτσι, φρεσκοκ και ντυ-
μένος τής ώρας, άνοιγε μιá μικροσκοπική κασετίνα μέσα στήν
δίοια εφύλαγε ένα πολυτελέστατο δακτυλίδι, πού τού είχε κάνει
δωρό ο Αύτοκράτωρ Φρειδερίκος ο Β !

— Χωρίς αυτό τό δακτυλίδι δέν μπορού νά γράψω πεννιά,
σκεπτότανε πάντοτε και τόλεγε συχνά στους φίλους του.
Φορούσε τό δακτυλίδι και καθότανε στό γραφείο του γεμάτος
δρεξη γιά έργασία.

***

'Η φυσιολατρεία τού Γκλουκ

'Η κυριώτερη μανία τού Γκλουκ ήταν ή ώραιές τοποθεσίες.
"Όταν ετύχαινε στους περιπάτους του, πού έκανε πολύ συχνά
έξω άπό τήν πόλη, νά συναντήση κανένα ώραιο και μαγευτικό
τοπίο, καθότανε ώρες και τό κούταζε έκστατικός.

Κάποτε σ' ένα άπ' αυτούς τούς περιπάτους, τόσο τόν εγού-
τευσε ένα τοπίο, κοντά σ' ένα ποτάμι, ώστε παρήγγειλε νά τού
μεταφέρουν εκεί τό πίνω του.

— Ποτέ μου δέν εργάστηκα μέ τόση εύκολία και εύχαρί-
στονη, έλεγε, άπό εκείνο τό άλπουίνητο καλοκαιρ' κοντά στό
μαγευτικό αυτό τοπίο...

***

'Ο Γκουινώ και τά χαρτιά

'Ο ένδοξος συνθέτης τού «Φάνοσι» διηγείται πώς οι πιό επι-
τυχημένες έμπνεύσεις του έρχόντουσαν στό νου, όποτε διαν
επαίξε χαρτιά.

Στά τελευταία χρόνια τής ζωής του είχε μάθει όλα τά παι-
χνίδια των χαρτιών, προτιμούσε δέ πάντοτε τού λαογενέ. Τις
περισσότερες ώρες τής ημέρας του τις περνούσε χαροποιάζοντας
ήνυχα μέ τούς φίλους του, τελειώνοντας δέ τό παιχνίδι, άπεσού-
ρετο στό σπύι του πλήρης έμπνεύσεως γιά δημιουργία.

***

'Η τεμπελιά τού Ροσσίνι

'Ο Ροσσίνι ήταν ο πιό τεμπέλης άπό όλους τούς συναδέλφους
του μουσικούς, και, ίσως... και άπ' όλους τούς ανθρώπους...

Τά περισσότερα έργα του εινε γραμμένα στό κρεβάτι, στό
όποιο περνούσε τό μεγαλύτερο μέρος τής ημέρας του.

'Η έντουγνή μάσκα τής «Gazza ladra» γράφηκε πολύ πε-
ρίεργα :

Είχε φθάσει πιά ή ήμερα τής πρεμιέρας τού φλοδράματος
αυτού και ο Ροσσίνι δέν είχε γράψη ούτε μιá νότα άπυ τήν εί-
σαγωγή του !... 'Ο διευθυντής τού θεάτρου, έξω φρενών, απε-
φάσισε γά καταγγή στή βία : Πραγματικώς λοιπόν έκλεισε τό
πρωί τής ημέρας εκείνης τόν Ροσσίνι, σέ μιá αίθουσα τού ύπε-
ρώου τού θεάτρου, υπό τήν επίτηθρον τσεσάρων μηχανικών !
'Ο Ροσσίνι θέλοντας και μή, άρχισε νά γράψη τήν εισαγωγή...
τήν όποια, κατόπιν πολλού κόπου, κατάφερε νά έχη έτοιμη τό
άπόγευμα και έτσι, μέ μιό δοκιμή ή παράσταση δόθηκε τήν ήμερα
έκείνη χωρίς νά πάρη αναβολή !...

***

'Ο Μπετόβεν και ο περίπατος

'Ο Μπετόβεν ήταν αδύνατο νά μείνη μ' εύχαρίστηση στό
σπύι του. Δέν τόν χωρούσε τό δωμάτιό του. Μόλις ξεπνύσσε
τό π' αυί, ή πρώτη του σκέψη ήταν πώς νά ντυθῆ γρήγορα και
νά βγη έξω στους δρόμους...

Είχε τόση μανία μέ τόν περίπατο, ώστε δέν έδινε καμμιά
προσοχή σόνν καιρό. Είτε έβρεχε, είτε χιονίζε, ο Μπετόβεν
έπρεπε νά βγη κάθε μέρα, γιά νά κάνει ένα μεγάλο μοναχικό
περίπατο έξω άπό τήν πόλη.

Μόνο διαν εργαζότανε, άναγκαζόταν νά μείνη στό σπύι
του, αλλά και τότε ήταν τόσο στενοχωρημένος άπιδά τή τήν κλει-
σούρα, ώστε έγραφε και μουγκρίζει μέ τέτοιο άπαίσιο τρόπο,
πού έτρεχαν πολλές φορές οι γείτονόι του, γιά νά ιδούν μήπως
εινε άρρωστος...

***

'Ο Μασκάνι και τά ώρολόγια

'Ο περίφημος συνθέτης τής «Καβαλερίας Ρουοτικάνας» Μα-
σκάνι, ήταν γεμάτος ιδιοτροπίες. Έβγαίνε στους δρόμους πότε
χωρίς καπέλλο, πότε μέ κανένα σκούφο παρζένο, πότε άχτέ-
νιστος και πότε χενικιμένος ! Τό ντύσιμό του ήταν περίεργο
και πολύχρωμο, άλλο χρώμα σακκάκι, άλλο γιλέκο και άλλο
παντελόνι...

Μιά άπό τις κυριώτερες μανίες πού τόν είχαν κυριαρχήσει
ήταν ή μανία νά μαζεύη παλιά ώρολόγια. Έφορούσε επάνω του
τέσσερες κωδένες μέ τέσσερα ώρολόγια !... Ένα χρυσό, ένα
άσημένιο, ένα νικέλινο και ένα μικρό άπό φίλτιτσι !...